

URBAN BELINA

Upehane feministične strategije Golega življenja

Urban Belina v prispevku premišljuje o performansu Golo življenje avtorice Olje Grubić skozi dve glavni vstopni točki, ki ju performans konstatira: obračun s simbolnim falusom in problem nevidnosti žensk v polju (visoke) umetnosti. Belina se sprašuje, ali maratonsko stganje falične špecerije ne meri prav na utelesitev izčrpanih in upehanih feminističnih strategij.

Foto: Tina Glavič Novak

Zapisano po ogledu premiere, 11. oktobra 2019, v avditoriju MG v Ljubljani v okviru festivala Mesto žensk

Po kratkem, kritično-hudomušnem uvodu, v katerem gole performerke (Olja Grubić, Anita Wach, Kristina Aleksova, Sara Horžen, Anja Novak, Ena Kurtalić) obiskovalcem kažejo svojo zadnjo plat in prebirajo poantirano izbrane (mačistično-pokroviteljske) in arhaično zveneče kritiške izjave, s čimer izkoristijo umestitev v okolje aktivne razstave in nas že na začetku seznanijo z nevidnostjo žensk v polju (visoke) umetnosti, se performerke z lončnicami postopno pomešajo med sedeče gledalce in nato prestavijo do osrednjega dela v prostoru, ki ga na robovih zaznamujejo tudi viseče ženske oprave, kjer je že vse pripravljeno na (pričakovani) spopad s simbolnimi falusi.

»... drkam, drkam, drkam, korenček sem, korenček tja, bučke.«

Vidim podobe, ki jih je porodil vpliv tisočletne moške dominacije, ujete, ekstatično onanirajoče slutnje erinij v razvneti, repetitivni nasladi gole vse bolj divje strgajo bučke in korenčke, še najraje v pozi s strgalom pred spolovilom. Zdi se, da bodo strgale vse do konca časov, dokler ne bodo uspele razrahljati temeljev okostenelih patriarhalnih struktur, a obenem delujejo tudi vse bolj upehane v tem sizifovem opravilu. Avtorica Olja Grubić nam je ob tej priložnosti prizanesla z olfaktorno dimenzijo ostudnih vonjav surovih glavonožcev iz svojega prejšnjega seksualno-gurmanskega eksperimenta, ki ga je izvedla v obliki krajše kabaretske točke, saj se je tokrat raje odločila za inkluziven in veganom prijazen izbor rekvizitov.

Performerke usmerjajo vso svojo energijo v spopad s kopico zelenjave in se v dokaj predvidljivi koreografiji vse bolj prepletajo v klobčič samozadovoljujočih se oz. falično uničevalnih ženskih teles v parodiji skupinskega spolnega odnosa, izžetih od nenehnega pristno nevrotičnega »drkanja« lingamu podobne zelenjavne bere po strgalu in menjavanja telesnih poz; sestavljajo se v nove, vse bolj razgibane konfiguracije tega zelenjavnega orgiastičnega obreda, v katerem hrana prevzame vlogo telesnih izločkov, ki pršijo s silo simulirane naslade. Tak zastavek lahko razbiramo v okviru parodije, zakrinkane v reduktivni minimalizem scenskega dogajanja.

(S)estavljajo se v nove, vse bolj razgibane konfiguracije tega zelenjavnega orgiastičnega obreda, v katerem hrana prevzame vlogo telesnih izločkov, ki pršijo s silo simulirane naslade.

»[N]eki će si opet misliti, da je sve što radim, pornografija.«

Dogajanje spremljajo posnete izjave posameznih performer, ki so v zvočni krajini razrezane in razslojene, zato je nemogoče slediti naraciji njihovih sicer zanimivih in mestoma humornih osebnih izpovedi, izjavljanje tako v okviru performansa deluje zgolj v obliki posameznih izluščenih stavkov ali povedi, izvzetih iz konteksta.

»Porn drama, Tarantino would love it.«

Takšna uporaba zvočnih sredstev še dodatno depersonalizira performirajoča telesa in jih pretvori v simbolno večjezično in multikulturno matriarhalno skupnost častilk mitske vagine dentate ali mogoče matere strgalke. Žal potencial večjezičnosti in stika različnih kultur ostaja skoraj neizkoriščen, saj performativni minimalizem ne dopušča prostora za razvoj tega vidika. Tako je zanimiv predvsem nabor ženskih teles in prezenc, s pomočjo katerega avtorica vsaj malo razrahlja občutek repetitivne uniformiranosti človeških avtomatov, ujetih v zadovoljevanje primarnih potreb. Izstopajo predvsem njihova raznolika utelešenja; v performativni istosti in uniformiranosti porajajo razlike in odklone od navidezne norme, ki jo hitro intuitivno izluščimo iz dogajanja.

(V) performativni istosti in uniformiranosti porajajo raznolika utelešenja razlike in odklone od navidezne norme, ki jo hitro intuitivno izluščimo iz dogajanja.

»Glej v publiko in ribaj. Drkaj. Ribaj. Gor dol. Ribaj. Grem se namontirat za orgijo.«

Tempo »drkanja« in menjav, s tem torej tudi samo normo, odmerja ravno avtorica, katere telo dominira na prizorišču tudi zavoljo svoje korpulentnosti in na ta način obenem uprizarja tako vlogo mehanizma nadzora kot tudi emancipirane entitete, navidezna protislovnost te pozicije pa znova podčrta parodično noto projekta. Poudari jo še ena od izstopajočih izjav sicer precej poetično zasnovane zvočne krajine, ki z vložki mestoma asociira tudi na domačijske reprezentacije totalitarno naravnanih sistemov, »V imenu umetnosti, lahko delamo vse[,] a?«, s katero se maratonske strgalke zavestno zaprejo v slonokoščeni stolp (frigidne) visoke umetnosti v imenu neskončnega boja za enakopravnost, ki se je po retradicionalizaciji družbe znova znašel blizu svojega izhodišča. Mogoče prav s tem še najbolje povzame svetovni nazor milenijske generacije, že zgodaj obarvan z znatno mero cinizma in brezupa. V takem kontekstu je mogoče reprezentacije vse bolj upehaneh, z ostružki prekritih ženskih teles v repetitivni koreografiji spopada z zelenjavo hitro povezati z brezizhodnostjo, ujetostjo in brezupom dobe antropocena in grožnjo vsesplošne ekološke katastrofe, ki ji skoraj samodejno delujoči človeški avtomati ne morejo več uiti, videno tako dobi tudi nekoliko sodobnejši pridih.

V takem kontekstu je mogoče reprezentacije vse bolj upehaneh, z ostružki prekritih ženskih teles v repetitivni koreografiji spopada z zelenjavo hitro povezati z brezizhodnostjo, ujetostjo in brezupom dobe antropocena.

»[H]ope that at some point one of the girls will come and grate the fucking carrot into my mouth.«

Simulirani seksualno obarvani prizori v *Golem življenju* nikakor ne delujejo več kot šokantno dejanje, ki ga informirani gledalec ne bi pričakoval, esencialno performativno obračunavanje z zelenjavo je namreč razkrito že v video napovedi projekta, tako maratonsko strganje falične špecerije prej razbira kot utelesitev izčrpanih in upehaneh feminističnih strategij, že mnogokrat preizkušenih in videnih v številnih drugih kontekstih, kar nakazuje tudi določene izjave na zvočnih posnetkih, ki predvidevajo oz. komentirajo vedenje določenih vrst publike ob pogledu na golo telo in naštevajo še ostale možne »ugovore« na vsebinsko konceptualizacijo scenskega dogajanja.

»Zanima me, kako bi reagirali iz Ministarstva Kulture, ako bi nas gledali.«

S pretirano redukcijo, repetitivnostjo in skrajno banalizacijo pa ta parodizirani obračun s patriarhalno simboliko kljub predani in prepričljivi izvedbi performer na trenutke vendarle izpade nekoliko preveč infantilno, kot nekakšen remake kulturnih *Idiotov* z izključno žensko zasedbo.

»Ampak, bi bil pa to zanimiv svet, če bi nas gledal 50.000 ljudi. In bolj ko bi ribale, bolj bi se folku trgal. Drkamo, drkamo, ribamo. Menjam poze. Zanimive poze.«

Morda pa je naš položaj točno tak, kot skupina idiotov smo ujeti v repetitivnem zadovoljevanju primarnih potreb, kar nam jemlje toliko energije, da sploh ne opazimo, kako neizogibno se približujemo katastrofi, ki ne bo raztreščila samo patriarhata, marveč čisto vse družbene strukture sodobne civilizacije. Ob tolikšni meri cinizma se zdi prihodnost črna in surova, pogled na bučke in korenček pa za venomer predrugačen.

URBAN BELINA

deluje kot postmedijski ustvarjalec, književni prevajalec in pisec. Posveča se raziskovanju neoburleske, kvirovskih pojavov, mejnih anatomij in identitet mavričnega spektra.

Golo življenje

Zamisel in koncept: Olja Grubić

Performerke: Olja Grubić, Anita Wach, Kristina Aleksova, Sara Horžen, Anja Novak, Ena Kurtalić, Lana Zdravković

Glasba: Eduardo Raon; uporabljeni tudi odlomki iz del: Gustav Mahler: Das Lied Von Der Were – Der Abschied and C. P. E.

Bach: Solfeggietto

Vizualno oblikovanje: Olja Grubić

Umetniško vodstvo: Bojan Jablanovec

Producentka: Špela Trošt

Odnosi z javnostjo: Sara Horžen

Projekt je nastal na podlagi sodelovanja v laboratoriju Vie Negative za uprizarjanje – VN Lab 2019.

Produkcija: Via Negativa

Programska podpora: Ministrstvo za kulturo RS in Mestna občina Ljubljana